ANLÄGGNING Utbildning av gröna besiktningsmän har påbörjats. I november gick 23 deltagare den första besiktningskursen för Mark och växt. Deltagarna lärde sig mer om bland annat växtkvalitet, markbäddar och vanliga sjukdomar på växtmaterial.

Besiktningsmän får grön kompetens

Av GUNNEL HOLM, verksamhetsledare, *E-planta ek. förening*

I Husbyggaren nr 5 2008 beskrev Kerstin Nilsson en del av sina erfarenheter från arbetet som grön besiktningsman. Hon påtalade hur ofta det blir fel i entreprenader med växtanläggningar. Det är alltför vanligt att den som gör besiktningen inte är branschkunnig utan är byggbesiktningsman och inte har någon som helst fackmässig kunskap om de gröna anläggningarna.

Den senaste utbildningen för gröna besiktningsmän genomfördes år 1997 i regi av dåvarande Markbesiktningsrådet, som var en sammanslutning av olika branschorganisationer. Sedan dess har det inte genomförts någon mer utbildning, främst på grund av att Markbesiktningsrådets verksamhet har upphört.

Krav klara för certifiering

Bristen på grön kompetens hos besiktningsmän har under senare år ofta påtalats i olika sammanhang. Detta har lett till att ett arbete startades för att skapa en utbildning som kan leda fram till certifierade besiktningsmän speciellt för den gröna sektorn. Härigenom vill man stärka upp den gröna kompetensen i samband med entreprenadbesiktningar.

En projektgrupp med representanter från utemiljöbranschen har under åren 2007 och 2008 arbetat fram ett utbildningspaket för certifiering av gröna besiktningsmän. Samarbete har etablerats med Sitac – ett certifieringsorgan inom byggbranschen som utgör en oberoende part. En kravspecifikation för certifiering har tagits fram som är utlagd på www.sitac.se.

För att bli en certifierad besiktningsman inom utemiljö krävs det en godkänd examen som landskapsarkitekt, landskapsingenjör, trädgårdsingenjör, hortonom, trädgårdstekniker eller liknande utbildning. Utöver det ska man ha minst fem (5) års branscherfarenhet av kvalificerade arbetsuppgifter och erfarenhet av besiktningsverksamhet. Ett system för mentorer är under utarbetning. En viktig del i kravspecifikationen är naturligtvis kunskaper inom fackområdet samt lagstiftning. Kunskaper krävs inom följande områden: *Entreprenadjuridik*, *Mark och växt* och *Natursten och betong*.

Projektgruppen ansvarar, i samarbete med Sitac, för upplägget av kurserna för *Växt och mark* och *Natursten och betong*. För entreprenadjuridik hänvisas till andra kursarrangörer, till exempel SBR. Godkänt kunskapsprov inom samtliga områden krävs för en certifiering.

Lärde sig mer

Den 18–20 november 2008 genomfördes den första besiktningskursen för *Mark och växt* på Hvilan Utbildning i Åkarp mellan Malmö och Lund. Ansvariga för genomförandet av kursen var plantskolornas organisationer; GRO-Plantskolor och E-planta ekonomisk förening.

De 23 deltagarna hade olika bakgrunder. En del utför redan idag besiktningar och ville öka sin kunskap inom området och siktar på att bli certifierade besiktningsmän. Andra ville bli bättre beställare och genom kursen öka sin egen kunskap om vad man ska tänka på när man beställer växter.

De tre kursdagarna innehöll både föreläsningar och praktiska övningar med levande växtmaterial. Kursen behandlade bland annat växtkvalitet, växtkännedom, markbäddar, växtetablering samt vanliga sjukdomar och skador på växtmaterial. Väl etablerade experter hade bjudits in för att föreläsa inom sina respektive områden. Kursledaren Kerstin Teutsch från Teutsch landskapsarkitekter höll ihop programmet.

Nästan hela den andra dagen var förlagd till en maskinhall där en stor mängd växter hade placerats inför genomgångarna av växtkvalitet och växtkännedom. Hälften av deltagarna fick en genomgång i växtkännedom medan den andra gruppen diskuterade odlingssystem och kvalitetsregler utifrån det frivilliga regelsystem som finns i form av GRO Plantskolors kvalitetsregler.

FÖRFATTAREN

Gunnel Holm är hortonom och verksamhetsledare på E-planta ek. förening. Hon arbetar bland annat med olika utvecklingsprojekt för att få fram bättre växter till offentliga miljöer.

På kvällen fortsatte man med gruppövningar där man fick tillämpa de kunskaper man fått under dagen. Deltagarna delades in i grupper där de bland annat fick göra leveranskontroller och kvalitetsbedömningar av buskar och träd samt sortbestämningar.

Dagen var mycket uppskattad av deltagarna där de praktiskt fick tillämpa sina nya alternativt befintliga kunskaper.

Gick genom regelverk

Den sista dagen inleddes av Ove Samuelsson, Samko, som är besiktningsman och utför många olika besiktningar med växtanläggningar. Han arbetar även med kursverksamhet inom området. Han redogjorde för den praktiska besiktningens genomförande, vilka olika reglerverk som

Praktisk övning med leveranskontroll av växter, från vänster Göran Andersson och Ulf Paulsson. Foto: Gunnel Holm

Ove Samuelsson, Samko, gick igenom vilka regelverk som gäller vid växtanläggningar.
Foto: Gunnel Holm

Praktisk övning med kvalitetskontroll av barrotade träd. Från vänster Ingrid Rahm, Per Larsson, Peter Sandberg och Anna Palm. Foto: Gunnel Holm

finns och vilken roll som besiktningsmannen har. Han visade även många informativa bilder med exempel på problem som kan uppstå vid en entreprenad med växter och markanläggning.

Kursen avslutades med ett kunskapsprov för de deltagare som avser att bli certifierade gröna besiktningsmän. Kunskapsprovet bestod av en växtkännedomsdel med växtkvalitetsbedömningar och en teoretisk del.

Fler kurser

Ytterligare en omgång av kursen *Mark och växt* kommer att genomföras den 24–26 mars på Säbyholms Naturbruksgymnasium som ligger cirka fyra mil nordväst om Stockholm. Kursen *Natursten och betong* kommer att gå i Kristianstadtrakten den 12–13 maj.

Kurserna utgör en del i arbetet med att få fram certifierade besiktningsmän, men de är mycket matnyttiga även för andra som arbetar som entreprenörer, beställare med flera.

Se mer på www.movium.slu.se □

Fotnot:
E-planta ek. förening är en sammanslutning av svenska plantskolor som tillsammans arbetar med kvalitetsmärkningen och varumärket E-planta.